

CESTOVNÍ ZPRÁVA

ze zahraniční služební cesty pracovníků ČIŽP, OI Plzeň a ŘDT do SRN.

Termín cesty: dne 4. 5. 2016

Účastníci cesty:

Ing. Pavel Flídr – pracovník oddělení ochrany lesa ŘDT

Ing. Vladimír Blažek – inspektor oddělení ochrany lesa OI Plzeň

Ing. Václav Kasl – inspektor oddělení ochrany lesa OI Plzeň

Název a adresa navštíveného subjektu:

Město Cheb, nám. Krále Jiřího z Poděbrad 1/14, 350 20 Cheb

Osoba, s níž bylo jednáno:

Bc. David Váchal – jednatel právnické osoby Lesy města Chebu, s.r.o.

Stanislava Zettlová – pracovnice Městského úřadu Cheb, odboru životního prostředí, orgánu státní správy lesů

Účel cesty:

Porovnání stavu lesního majetku Města Cheb, obhospodařovaného právnickou osobou Lesy města Chebu, s.r.o., s přihlédnutím zejména k odlišným přístupům v ochraně lesa a myslivosti a to, jak se tento přístup v obou zemích projevuje na hospodaření v lesích.

Zpráva o pracovní cestě:

Obecné informace o lesích v SRN:

Spolková republika Německo má rozlohu 357 023 km², z toho plocha lesů představuje přibližně jednu třetinu (31 %), to znamená 11 075 799 ha. Většina lesů je ve vlastnictví soukromých majitelů (43 %), stát obhospodařuje 34 % lesní půdy a města a obce (a jiné) zbývajících 23 % lesů.

V Bavorsku představují soukromé lesy polovinu celkové výměry. Zde se také nachází velká část z celkově cca 10 000 měst a obcí vlastnících les, z čehož 39 % majetků má plochu menší než 50 ha, 48 % je rozlohou mezi 50 – 500 ha a 13 % majetků hospodáří na více než 500 ha. V Německu je kolem 2 mil. vlastníků lesů. Z nich 60 – 70 % vlastní nejmenší rozlohy do velikosti 5 ha (v Bavorsku dokonce 90 % vlastníků). U soukromých lesů vlastní majetky do 5 ha průměrně 34 % soukromých vlastníků. Průměrná obhospodařovaná plocha na vlastníka je 2,4 ha lesa.

Státní lesní úřady od reformy v roce 2005 již nemají jako jeden z dřívějších úkolů obhospodařování státního lesa (pozn.: to bylo v pojetí dřívějšího jednotného lesního úřadu), ale tuto úlohu v jednotlivých spolkových zemích postupně přebírají nově založené samostatně působící hospodářské subjekty (pozn.: s určitou analogií jako u nás LČR, s. p.). Státní lesní úřady tedy nově zajišťují jenom výsostné úkoly, tj. dohled nad dodržováním právních předpisů, zajišťování mimoprodukčních funkcí ve státním lese, vzdělávání lesnického dorostu, dohled nad Bavorskými státními lesy, a dále plní poradenskou úlohu pro lesnická sdružení a nestátní vlastníky lesů včetně spolupůsobení při vedení lesních podniků (na základě žádosti u komunálních lesů za úhradu a v Bavorsku např. u nejmenších soukromých vlastníků bezplatně) a pomáhají při získávání finančních podpor vlastníkům lesa a při jejich vzdělávání.

Historie lesů v majetku Města Chebu na území SRN:

V roce 1927 město Cheb dobře investovalo v Německu, které bylo ekonomicky zatěžováno válečnými reparacemi a zakoupilo od města Tirschenreuth, vzdáleného 30 km, 647 ha lesů, polnosti, několik budov (např. hájenku Egererwaldhaus, lesovnu v Platzermühle) a prameniště na německé straně hory Dyleň. Řádné hospodaření na německé straně bylo skončeno po roce 1945 s odsunem sudetských Němců a lesy zůstaly do roku 1962 ladem. V roce 1965 Spolková republika Německo uvalila nucenou správu (na základě zákona Gesetz über die Vormundschaft FNA 310 – 14 z 24. 3. 1897) na majetek právnických osob, jejichž sídlo bylo v zemích, které neměly navázány diplomatické vztahy se SRN. Tento zákon se vztahoval také na majetek např. Chebu, Aše, Plané a jiných měst. Zákon nařizoval nucenou správu majetku v případě, že majitel o své vlastnictví minimálně patnáct let řádně nepečoval. Diplomatické vztahy byly navázány v roce 1970, přesto nebyla nucená správa zrušena. V žádném případě se nejednalo o znárodnění. Každý subjekt v nucené správě měl svou agendu, včetně účetnictví a bankovního účtu, kam se ukládal zisk z výnosů majetku. Po roce 1990 Cheb žádá o navrácení lesního majetku v Bavorsku. Německá strana se k žádosti staví odmítavě a tvrdí, že vlastníkem je Stadt Eger, který je zapsán v katastru, a nikoliv Město Cheb.

Lesy města Chebu v Bavorsku

. Zdroj: Polák, 2010

Podle české strany v souladu s podepsanou česko-německou deklarací v roce 1997 a podepsaných přístupových dohod o našem vstupu do Evropské unie pomíjí důvody nucené správy. Město Cheb se rozhodlo situaci řešit soudně a podalo žalobu. Na základě této žaloby soud v Řezně zrušil nucenou správu, avšak bavorská vláda se odvolala a chtěla požádat o stanovisko evropský soud v Luxemburgu, aby posoudil, jestli německý zákon není v rozporu s evropskou legislativou (Polák, 2010).

Po dvaceti letech soudních sporů byla pře ukončena vzájemnou dohodou mezi městy Chebem a německou stranou. Dne 20. listopadu 2012 byla mezi Spolkovým ministerstvem vnitra a Městem Cheb uzavřena dohoda zakotvená v memorandu o porozumění, která byla výsledkem práce a politické vůle německé i české strany. Na základě této dohody vznikla nadace Chebský les, která byla reálným počátkem předání lesů městu Cheb.

Nadace „Chebský les“ byla založena 3. 12. 2013. Do nadace Město Cheb vložilo po zrušení svěřenecké správy veškeré uvolněné prostředky z dosavadních výnosů z Chebského lesa ve výši přes 850 tisíc eur. Cílem nadace je podpora projektů, které se vztahují ke kulturním tradicím, historii a které rozvíjejí spolupráci a porozumění mezi obyvateli regionů hlásících se k Chebsku bez ohledu na národnost. Z této nadace lze čerpat prostředky pro projekty na obou stranách hranice. Díky výnosům ze základního vkladu je možné ročně rozdělit až 500 tisíc korun. V následujícím období byl postupně předáván nemovitý majetek Chebu. Město mohlo opět hospodařit jako v třicátých letech minulého století.

Na místě zjištěné skutečnosti:

Lesy města Chebu, s.r.o. spravují lesní majetek města Chebu od 1. ledna 2007. Stoprocentním vlastníkem společnosti je město Cheb. Lesní hospodářský celek „Lesy města Chebu, s.r.o.“ je organizačně rozdělen na tři lesnické úseky. Za každý z těchto úseků zodpovídá lesní správce a na svěřeném majetku vykonává jak pěstební, tak těžební činnost.

Pro hospodaření na lesním majetku mají Lesy města Chebu, s.r.o. zpracován německým subjektem LHP, vč. porostních map. Náležitosti těchto dokumentů nejsou v SRN legislativně upraveny, a proto Lesy města Chebu, s.r.o. zvolily podobu obdobnou té, která se užívá na území České republiky (klasická německá mapa např. nemá barevné rozlišení). Závazné ukazatele LHP nejsou stanoveny, s výjimkou maximální výše těžeb. Neexistují zde předpisy na porosty (druhové složení je regulováno dotační politikou). Zásadními odlišnostmi v hospodaření v lesích je zejména to, že maximální velikost holin je legislativně stanovena na 2 ha, a že zalesnění musí být provedeno do 5 let od ukončení těžebních prací. Diametrálně se liší také přístup orgánů státní správy k vlastníkům lesa. Jak již bylo uvedeno výše, státní správa funguje spíše jako servisní služba pro vlastníky a jako úřad, který vlastníkům lesa zajišťuje přístup k dotacím. Je zde více pracovníků státního úřadu, ale jejich činnost je zaměřena na služby vlastníkům lesa. Dle jednatele Lesů města Chebu, s.r.o. Bc. Váchala např. žádost o dotace se řeší tak, že si vlastník lesa domluví schůzku s příslušným úředníkem v lese, tam mu vysvětlí svůj záměr, získá od něho informaci, jak by šlo vše řešit s možností maximální dotace. Shodnou-li se na dalším postupu, státní úředník do 14 dnů zpracuje žádost o dotace, kterou vlastník lesa následně na příslušném úřadě podepíše a pak, po splnění podmínek dotace, už mu přijdou peníze na účet. Na sledovaném území bylo v době exkurze dotačně podporováno zalesnění JD, DG a všemi druhy listnatých dřevin (včetně BR).

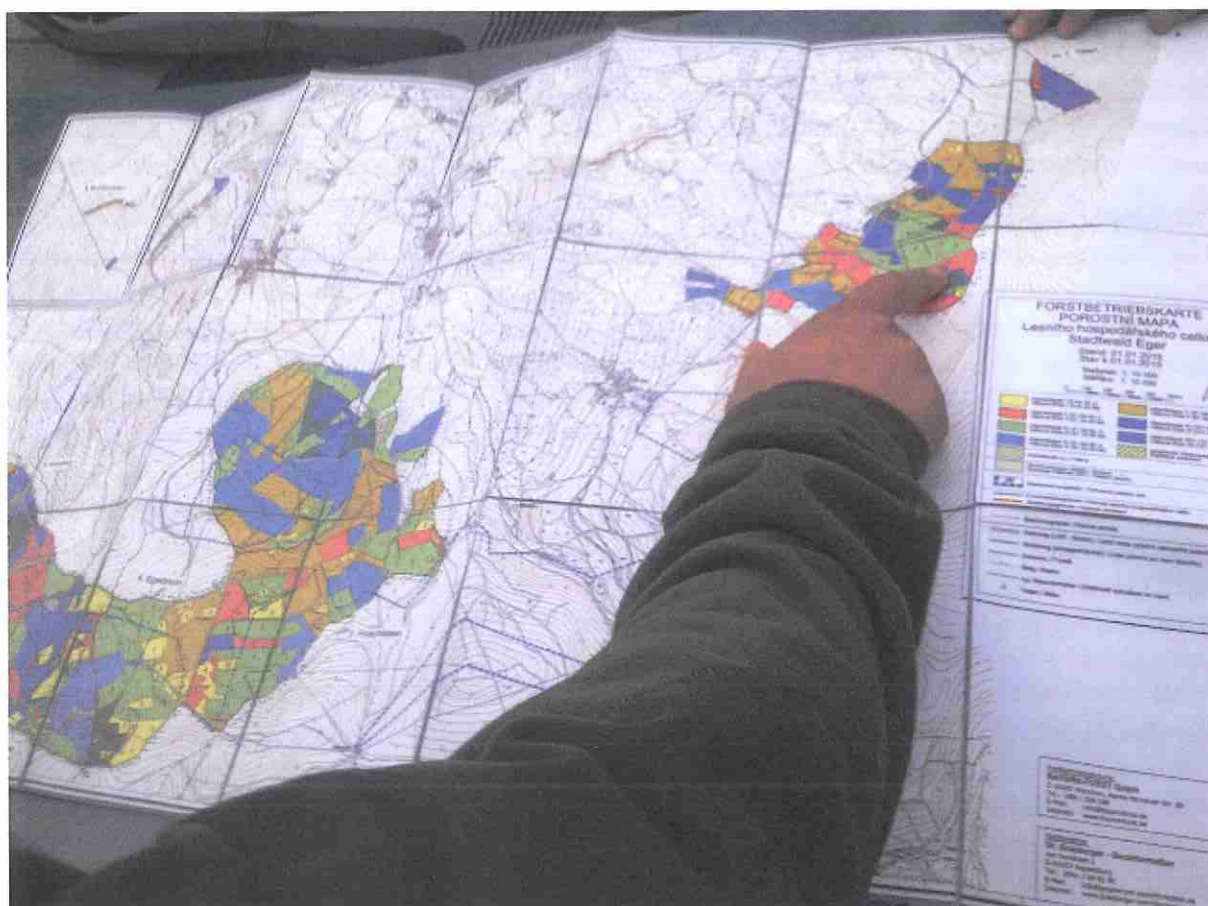
Výskyt a likvidace kůrovcového dříví zde také není legislativně řešeno, „kůrovec je součástí přírody“. Vlastníci lesa samozřejmě, jako ochranu svého majetku, těžbu kůrovcového dříví provádějí. Stejně tak, při hospodaření v lesích se vychází ze skutečnosti, že se jedná o soukromý majetek a jeho vlastníci mají po generace zkušenosti s jeho obhospodařováním a stát nemá potřebu jim cokoli nařizovat.

Z hlediska myslivosti se jedná o honitbu Města Chebu, která je v současné době pronajata na 11 let soukromému subjektu. Státní správa myslivosti 1 x za dva až tři roky provede místní šetření na lesních majetcích, následně zpracuje zprávu, ze které vyplyne doporučení, jak se zvěři dále pracovat a stanoví závazný plán lovu. Honitba má hranice, které odpovídají hranicím velkých lesních celků. Zvěře se zde vyskytuje minimálně a její stavy jsou soustavně redukovány, aby se zabránilo poškozování lesních porostů. Při exkurzi nebyly zjištěny žádné škody zvěří. Vzhledem k tomu, že se lesní majetky nacházejí podél hranice s Českou republikou, kde je vykazováno enormní poškození zejména mladších věkových skupin, byl rozdíl až zarážející. Za pronájem honitby si účtuje město Cheb 1 000 EUR ročně.

V době exkurze na lesním majetku města Chebu probíhala probírka, která byla prováděna harvesterovou technologií. Na jiném místě probíhala těžba kůrovcového dříví. Byly odtěženy

sterilní stromy a ještě dvě řady okolních stromů. Celkově se Lesy města Chebu, s.r.o. snaží o využívání přirozeného zmlazení při obnově lesa. Vzhledem k absenci zvěře a příznivým půdním a klimatickým podmínkám je tento způsob hospodaření ekonomicky nejvýhodnější. Problémem však je, že v některých porostních skupinách (zaštetřených předchozím správcem lesa) se vyskytuje přirozené zmlazení o takové výšce, že se jeho poškození nelze vyhnout. Na ploše cca 0,5 ha státní správa nařídila ponechat kontrolní plochu, kde je názorně vidět, jak by se tato část lesa vyvíjela bez zásahu člověka.

Porostní mapa Lesů města Chebu v Bavorsku

Zdroj: Flídr, 2016

Zdroj:

Polák, Martin. Německo musí Chebu vrátit les, rozhodl soud. Právo. [online]. Vystaveno: 9. 12. 2010. [Citace 15. 2. 2015].

Dostupné z: <http://www.novinky.cz/zahranicni/evropa/219133-nemecko-musi-chebu-vratit-les-rozhodl-soud.html>

Kuželová, Martina. Dohoda o zřízení nadace Chebský les byla stvrzena. MÚ Cheb[online]. Vystaveno: 3. 12. 2012. [Citace 16. 2. 2015].

Dostupné z: <http://www.cheb.cz/dohoda-o-zrizeni-nadace-chebsky-les-byla-stvrzena/d-943271>

Matějčiček, Jiří. Zkušenosti ze zahraničí – aktuální trendy sdružování vlastníků lesa při správě lesa v Německu. Sborník referátů z odborné konference Optimalizace právní formy hospodaření na obecním lesním majetku, Kostelec nad Č. Lesy 23. 11. 2010

Bc. David Váchal – informace o hospodaření Lesů města Chebu, s.r.o. na lesním majetku Města Chebu